

ה"פ / _____

התובעים:

1. תנועת אומ"ץ
אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי ע.ר. 410967
2. הגב' דליה בלומנפלד
3. הגב' ענת שניידר
4. מר אורי הבא
5. מר מאיר פריש
6. מר שאול אליאס

כולם באמצעות ב"כ עו"ד אבינועם מגן
מבית "כותר פיס" כרמל 6 שוהם
מען לדואר: ת.ד. 1011 קרית שדה התעופה
טל' 03-7443030 פקסי 03-7442777

נגד

הנתבעים:

1. ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים
ובמכללות (אגודה עותומנית)
2. רן ארז - יו"ר הנהלת ארגון המורים
3. ועדת הבחירות של ארגון המורים
4. בית הדין של ארגון המורים
5. בית הדין של ארגון המורים לערעורי בחירות
6. המפקחת על הבחירות כב' השופטת בדימוס עדינה פורת
מדרך מנחם בגין 23 בית לוינשטיין תל אביב
טלפון: 03-7106730 פקס: 03-5667704

ה מ ר צ ת פ ת י ח ה

"הגשמת רצון הבוחר היא עמוד-האש ועמוד-הענן להנחותנו הדרך, לילה ויום, בהליכי הבחירות. ואולם בכך אין די. עיקר זה של הגשמת רצון הבוחר נוסך עצמו ונמסך הוא בהליכי הבחירות הקבועים בחוק, ושמירה על הליכים אלה – אשר נועדו להבטיח הגינות, יעילות וטוהר – חשיבות ראשונה במעלה נודעת לה בביצועו של העיקרון."

כב' השופט חשין רע"א 12/99 מרעי נ' סאבק פ"ד נג(2) 128

"על מנת שארגון עובדים יזכה בזכויות המוקנות לו על-ידי החקיקה עליו להבטיח דמוקרטיה, שתהיה אמיתית ולא פיקציה. על מנת למלא את התנאים הדמוקרטיים הנדרשים, צריך שיהיה תקנון שיבטיח את כל עקרונות

הדמוקרטיה, אך אין די בתקנון. יש צורך שהדמוקרטיה תבוא לידי ביטוי בחיים של הארגון". מתוך דעת המיעוט ב [דב"ע נה/4-30](#) "עמית" הסתדרות עובדים מכבי – מרכז השלטון המקומי ואח', פד"ע כט 61.

פתח דבר

עניינה של תובענה זו הינו בבחירות המתקיימות בימים אלה בארגון המורים העל יסודי. כפי שיפורט, עסקינן בגוף מרכזי בחברה הישראלית, אשר הוגדר בפסיקה של בית משפט נכבד זה כגוף דו מהותי, ואשר חרף ביקורת קודמת של בית המשפט, הוא בוחר לנהל את הבחירות להנהגתו בניגוד לכל נורמה ציבורית המחייבת אותו. ארגון המורים מתייחס לפסיקות קודמות של בית משפט נכבד זה כאל "המלצות בלבד", והוא נוטל לעצמו את החירות לשלוט בהליכי הבחירות ובניהולן, על מנת להשיג את המטרות הרצויות לעומדים בראשו.

הצדדים לתביעה

1. התובעת 1 היא תנועת אומ"ץ, עמותה רשומה העוסקת בין היתר בטוהר המידות במגזר הציבורי. התנועה מאמינה כי חוסנה הכלכלי, החברתי והמוסרי של מדינה נמדד, בין היתר, על פי יכולתה לקיים מערכות ממשל תקינות, לאכוף חוק וסדר, לשפר את איכות החיים הציבורית ולפעול לרווחתם ולקידומם של כל תושביה ואזרחיה. חברי התנועה שואפים לראות את מוסדותיה של מדינת ישראל מושתתים על עקרונות של צדק ועליונות החוק, יושר, הגינות ומנהל תקין וכן מחויבים לאכיפת חוקי המדינה, ללא מורא וללא משוא פנים.

2. התובעים 2-6 הינם חברים בארגון המורים הנוטלים חלק בבחירות.

3. התובעת 3 הינה מועמדת לראשות הנהלת ארגון המורים.

4. הנתבע 1 הינו ארגון המורים, אודותיו יפורט להלן.

5. הנתבע 2 הינו היו"ר המכהן של הנהלת הנתבע 1 במהלך 17 השנים האחרונות.

6. הנתבעת 3 הינה ועדת הבחירות המרכזית של הנתבע 1.

7. הנתבע 4 הינו הטריבונל הפנימי של הנתבע 1 לענייני בחירות.

8. הנתבעת 5 הינה כב' השופטת פורת – המפקחת על הבחירות.

9. הליך הבחירות לארגון המורים הינו הליך מורכב הכולל מספר שלבים. חרף מורכבותו, הליך הבחירות איננו מגובה בתקנונים מפורטים די הצורך, מה שמוותר לקונות רבות ושליטה של ראשי הארגון בניהול ההליך.

10. תיאור ממצה של ארגון המורים, חשיבותו, מעמדו, וחובותיו הובא, לפני זמן לא רב, בפסק דינו של בית משפט, בתובענה דומה נגד ארגון המורים (הפ (מרכז) 35567-03-10 פרידמן נ' ארגון המורים). להלן: "פסק דין ארגון המורים".

11. מפאת לוח הזמנים הקצר ודחיפות העתירה, ולאור הדמיון בין הנידון דידן ובין ההליך הקודם, ראוי להביא את תמצית תיאור הדברים כפי שהובאו על ידי בית המשפט בפס"ד ארגון המורים, לצד מסקנותיו של בית המשפט הנכבד. **לאחר מכן, נעבור לטענות התובעים דנן.**

12. נדמה כי התיאור העובדתי שלהלן, מתוך פסק הדין, הינו למעלה מכל מחלוקת (למעט שינויים קלים במספר החברים):

(א) ארגון המורים הוא אגודה עותמנית, איגוד מקצועי, א-פוליטי הפועל לשיפור מעמדו ותדמיתו של המורה במערכת החינוך העל יסודית בישראל. בארגון המורים חברים כ- 47,000 עובדי הוראה מכל רחבי הארץ, בכל זרמי החינוך הממלכתי, הדתי, הערבי בסמינרים ובמכללות. קיימים כ- 1,200 בתי ספר בהם מלמדים מורים החברים בארגון המורים, ואלה מחולקים ל- 16 מחוזות.

(ב) לארגון המורים תקנון הקובע את מטרותיו, מוסדותיו, הכללים החלים על חבריו. כמו כן קיימים נוהלי בחירות. מדובר בנהלים המתקיימים מזה כ- 50 שנה. בשבע השנים האחרונות בוצעו שינויים קלים הן בתקנון והן בנוהלי הבחירות כמו למשל הכפפת נוהלי העבודה של ארגון המורים לתו תקן ISO: 9001, הארכת הקדנציה של ההנהלה לארבע שנים במקום שלוש ועוד.

(ג) הליך הבחירות הוא הליך מדורג שהתקיים עד לאחרונה כאמור, אחת לשלוש שנים ומורכב משלושה שלבים:

שלב א': בחירות נציגים **לוועידה הארצית**, במסגרתו בוחרים כ- 47,000 חברי ארגון המורים את נציגיהם לוועידה הארצית המונה 650 נציגים (להלן: "**הצירים**"). הבחירות נעשות באופן בו כל בית ספר בוחר מועמד מטעמו. יש

מינימום של מורים שנקבע בכל בית ספר לקבלת מועמד כציר, באין מינימום יאוחדו בתי ספר שונים על פי מפתח שנקבע לצורך בחירת ציר.

שלב ב': בחירות למועצת הארגון, המונה 53 חברים שמהווים את הגוף העליון של ארגון המורים ונבחרים על ידי 650 הצירים (להלן: "חברי המועצה"). בשלב זה נבחרים גם הגורמים המכהנים בשאר מוסדות הארגון כגון – ועדות ביקורת, אגודה פדגוגית, בית דין חברים בארגון המורים (להלן: "בית דין חברים") וכו'.

שלב ג': בחירת הנהלת הארגון (להלן: "חברי הנהלה"), ומתוכם בחירת יו"ר הארגון, הנבחרים על ידי חברי המועצה.

13. במסגרת הליכים קודמים נגד הנתבע 1 נקבע כי ימונה מפקח חיצוני, שופט בדימוס, לפקח אחר הליך הבחירות כדי להבטיח את שקיפות וטוהר הבחירות.

14. בפסק דין ארגון המורים, הצביע בית המשפט על הפגמים החמורים בהליך הבחירות. בית המשפט נמנע מלבטל את הבחירות הקודמות, אולם נדמה כי הערותיו אינן "אוביטר" או מאמר דעה בלבד, אלא מסקנות והנחיות שחובה לאמץ, בחזקת "כרטיס צהוב" המתרה בנתבע שלא לחזור על אותם מעשים. ואולם, דברי בית המשפט, לא עשו כל רושם על הנתבעים, והנה נצבים אנו לפני "שידור חוזר" של הבחירות הקודמות, כאשר השינויים שנעשו, דווקא הקצינו את המחדלים. אותה גברת. אותה אדרת. וכך כתב בית המשפט:

"יובהר כבר עתה כי דעתי אינה נוחה מהליכים ואירועים שאירעו במהלך הבחירות, ואני סבור שיש מקום לצפות שלקראת הבחירות הבאות שנקבעו לשנת 2014, הארגון ישנה ויגדיר מחדש את נהליו ואת אופן התנהלותו כך שיעמדו בכללי המשפט הציבורי והמנהלי וכל זאת לנוכח היותו גוף דו מהותי בעל תפקיד ציבורי משמעותי המשפיע באופן ישיר על שירותי החינוך העל יסודי, בבתי הספר בסמינרים ובמכללות בארץ".

15. בית המשפט הרחיב בניתוח מעמדו של הנתבע 1 והגיע למסקנה כי מדובר בגוף דו מהותי המחויב לכללי המשפט הציבורי. וכך נקבע:

" כדי להכריע בתובענה זו אבהיר תחילה מדוע לדעתי קימת חשיבות להכרעה בשאלה האם יש לראות בארגון המורים גוף דו מהותי על כל המשתמע מכך ומדוע יש לבחון את התובענה לאור מסקנה זו.

... אל מול הבחירה החופשית לכאורה, מרכז ארגון המורים כוח רב הן בראיית המאבקים המנוהלים על ידו מול משרדי החינוך והאוצר בכל הנוגע לרפורמות בחינוך ובתנאי העסקת המורים ותוצאותיהם, הן במובן זה שהלכה למעשה בתחומו מהווה ארגון המורים מונופול שכן מרביתם ככולם של המורים בבתי

הספר העל יסודיים כמו גם המרצים בסמינרים ובמחלקות הם חברים בארגון המורים ולא בהסתדרות המורים שהוא הגוף הנוסף המאגד במסגרתו מורים מכלל מוסדות הלימוד בארץ. ... כמו כן, ארגון המורים ממומן באמצעות דמי החבר שמשלמים כל המורים החברים בו כ-50 אלף מורים. בהתאם לכל האמור לעיל אני מגיע למסקנה כי ארגון המורים הוא גוף דו מהותי במהותו..

.. ברי כי מדובר בגוף פרטי בעל תפקיד שהשלכותיו ציבוריות. (ודוק, נפסק זה מכבר בנוגע לארגון המורים עצמו כי "הגם שהארגון אינו גוף סטטוטורי הוא אינו גוף פרטי, ואף שהוא אוטונומי בבחירת מאפייני העתון ותכניו, זכאים חברי הארגון, המממנים אותו, כי הוא יופעל בדרך העולה עם עקרון השוויון וההגינות וכי ההחלטות המתקבלות לעניין פסילה של מודעה (כמו גם פסילה של מאמר וכיו"ב) לא יסוו מתחום הסבירות ולא יהיו נגועים בשיקולים זרים" (ת"א י-ס) 3400/01 שרה דרופמן נ' ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים בסמינרים ובמכללות (פורסם בנבו 10.02.02)).

בענייננו אני סבור כי אופן ניהול הבחירות קשור באופן ישיר וברור לתכליותיה הציבוריות של ארגון המורים שכן בעצם הבחירות נקבעת ההנהגה וההנהלה של הגוף שתקבע את העקרונות המטרות והדרכים להשיגן כשבמרכז כל אלה עומד מעמד המורה ורמת החינוך הארץ.

לפיכך, במסגרת בחינת יישום פסק הדין והתנהלות ארגון המורים במהלך הבחירות יש מחד גיסא למזער ככל הניתן פגיעה בהיבטים הפרטיים של ארגון המורים ומאידך גיסא יש להחיל את כללי המשפט הציבורי ובהם החובה לפעול בסבירות, החובה לכבד זכויות אדם וביניהן עקרון השוויון בכלל ובפרט, החובה לכבד את זכות היסוד של לבחור ולהיבחר, החובה לפעול במידתיות, החובה לפעול בהתאם לערכי היסוד של משטר דמוקרטי וביניהם עקרונות של שקיפות וכללי מנהל תקין.

16. בית המשפט התייחס לבעייתיות הקשורה בהיעדר נהלים ברורים ומחייבים (ההדגשה במקור):

"לא יכול להיות חולק כי מקום בו אין נהלים ברורים והגדרות פרוצודוריות ההנהלה ומנהלי הבחירות יכולים לפעול באופן חופשי ושרירותי תוך ניגוד עניינים, וזאת למרות נוכחותו של המפקח ואולי דווקא בשל העובדה שכדבריו לא היה ביכולתו לפקח לבד על הבחירות והוא נעזר באנשי ארגון המורים".

וכן:

"אני סבור כי העובדה שאין לארגון המורים כל נוהל ברור בדבר ניהול חלק מהליכי הבחירות בבתי הספר המאוחדים, ואין כל נוהל ברור בדבר הגשת בקשות פסילה וערעורים וגם אין כל נוהל ברור בדבר התמודדות עם בקשות

הפסילה, כמו גם העובדה שהתאפשר כפל תפקידים במקרים מסוימים, הנובע גם הוא מחסר בנהלים, כל אלה יש בהם בעייתיות מסוימת שמן הראוי לשקוד על תיקונה בבחירות העתידות לבוא." (ההדגשה לא במקור).

ואם לא די בכך בית המשפט חזר שוב, בסוף פסק הדין והדגיש:

"אכן לא ניתן להתעלם מהעובדה כי קיימת לקונה בתחומים שונים בכל הנוגע להגדרת נהלים בהליכי הבחירות ובבירור עתירות בעניין פסילות כפי שפורט לעיל. אכן אני סבור כי על ארגון המורים לעשות הליך חשיבה פנימי ולבצע את השינויים הנדרשים כפי שעלה במסגרת ניהול תובענה זו בנקודות בהן היה קושי בתפקוד הארגון ואנשיו."

17. חרף דברים מפורשים אלו, בפועל: הבחירות חדשות. הנהלים ישנים. דברי בית המשפט נותרו כקול קורא במדבר. בית המשפט אמר את דברו והנתבעים ממשיכים בשלהם כאילו לא ארע דבר.
18. בית המשפט הצביע על לקונה בכל הקשור לנהלים בכלל ולנהלים בנוגע לבירור תלונות על ידי ועדת הבחירות:

"לאחר ששמעתי את העדויות בעניין ועיינתי בפרוטוקולים של ועדת הבחירות, עדיין לא ברורה לי שיטת העבודה של ארגון המורים בנושא זה של בירור וההכרעה בתלונות המוגשות לוועדת הבחירות.

אני סבור כי קיימת לאקונה (Lacuna) בעניין זה, ועולה חשש, הנובע ממחסור בנהלים ברורים, להתנהלות ללא סדר וללא שקיפות בכל הנוגע לעררים ולפסילות ולעקרונות המנחים בעניין זה של העוסקים במלאכה ועל כך נאמר צדק צריך לא רק שייעשה אלא גם להראות.

...כלומר עיננו הרואות שאין כל דרך ברורה למעבר ולבחינת הקלפיות. ככל שיש, מדובר בנהלים למקרים טכניים פרוצדוראליים בלבד. אין תהליך מובנה ומסודר של בדיקה והדבר למעשה נחזה כנתון היה לשיקול דעתה הבלעדי של הגב' קריסי ועוזרותיה הכפופות לארגון המורים...

מהאמור עולה כי לא קיים למעשה נוהל ברור ומוסדר לנושא החשוב של הגשת בקשות פסילה וערעורים בנושא הבחירות בקלפיות ברחבי הארץ.

19. בית המשפט הצביע על פגמים בניהול הטריבוטל הפנימי של ארגון המורים.

דיונים בנושאי הפסילות נערכו במסגרת ועדת הבחירות בה ישב בין היתר מר פסקל שלקח חלק פעיל בקבלת ההחלטות, על אף היותו מועמד בבחירות ועל אף הוועדה כי מונה מטעם בית דין חברים להיות משקיף בלבד בוועדה, כפי שיפורט בהמשך.

20. בית המשפט הבהיר כי אין מקום לניהול הבחירות על ידי עובדי ארגון המורים המזוהים עם יו"ר ההנהלה המכהן:

"התמונה המצטיירת והעולה מעדויות הצדדים היא של ניהול חלק מהליך בחירות ללא נהלים ברורים, כשאנשים המזוהים עם רן ארז ממלאים תפקידים כפולים ומשולשים שלפחות למראית עין אינם מתיישבים עם ניהול בחירות תקין שלא דבק בו כל חשש לרלב, בכל המצופה מגוף בעל מאפיינים ציבוריים, המאגד מורים שאמורים לשמש דוגמא ומופת לכלל מוסדות הלימוד בארץ בבתי הספר העל תיכוניים בסמינרים ובמכללות."

21. כאמור, בית המשפט ביקר בחריפות את מעורבותם של עובדי הארגון בבחירות, אך דגש מיוחד ניתן למעורבתו של בכיר הארגון ויד ימינו של היו"ר מכהן – מר אברהם פסקל. מכיוון שאותו מר פסקל עצמו נמצא אף בבחירות דנן באותו מעמד – באותו תפקיד ובאותו ניגוד עניינים – ראוי להביא את דברי בית המשפט אודותיו במלואם:

"לא ניתן להתעלם מהעובדה כי בעוד שמר פסקל, שהיה מועמד בבחירות והיה והינו תומך במועמד מר ארז, ישב בוועדת הבחירות ונחשף לכל הפרוטוקולים ולקח חלק פעיל בדיונים בנוגע לבחירות, לא היה כל נציג מטעם כל מועמד אחר שהיה ככל שהיה (למעט מר פרידמן).

.... עם זאת מאחר שחלק ממזכירי הסניפים התמודדו בבחירות, הם מנויים עם תומכיו של רן ארז ופעלו במסגרת הבחירות, עולה חשש הנובע מפעילותם כאמור תחת כובעים שונים ומנוגדים.

.... טענה נוספת שמעלים המבקשים נוגעת להתנהלותו של מר פסקל מעמדו ופועלו. לאחר בחינת הטענות והעדויות בעניין אני סבור כי אכן יש קושי עם ריבוי הכובעים של מר פסקל בבחירות 2010 הגם שאין בחבישת כל אחד מהכובעים, פסול לכשעצמו. לכאורה טען מר פסקל כי הוא רק משקיף בוועדת הבחירות במסגרת תפקידו בארגון המורים. בפועל נראה כי מר פסקל לא רק שהיה מתמודד בבחירות אלא לקח חלק פעיל ומשמעותי בניהול הבחירות והיה יד ימינו של המפקח ואיש הביצוע של הבחירות. ככל תפקידים זה (פרוטוקול 13.09.2011), כשמר פסקל עצמו סבור כי אין כל בעייתיות בכך (פרוטוקול 13.09.11 עמ' 226 שורות 16-21), בעודו מתמודד בעצמו בבחירות, בהיותו באופן מובהק ומוצהר אחד מאנשי רן ארז, ובהיותו אחראי על הבחירות כדברי המפקח, יוצרים תחושה לא נוחה לפחות, של מראית עיין.

המפקח בעדותו תיאר את מעמדו של מר פסקל כשומר:

”זה מערכת שלמה שבראשה עומד אדון פסקל שיושב פה שהוא היה אחראי על ארגון הבחירות“.

ייתר על כן מעדותו של המפקח עולה כי הוא ראה במר פסקל הגורם המטפל בכל נושאי הבחירות מטעם הארגון, ובכל שאלה שנשאל המפקח בנוגע להתנהלות בשטח בין אם בנושא הקלפיות בבתי הספר, בין אם בנושא דיוור דפי התעמולה, דיוור דפי ההסבר, הערעורים, פסילת הקלפיות כל הנושאים מקטן ועד המהותי מפנה המפקח למר פסקל (ראה פרוטוקול עמ' 64 שורות 20-21, עמ' 71 שורות 11-13). כשנשאל מר פסקל על העובדה שגם המפקח ראה אותו כאחראי על הבחירות הוא טען כי אינו אחראי על דברי המפקח וכי הוא היה משקיף בוועדת הבחירות בלבד, ונתן שירותי משרד לוועדה, מה שבקשו ממנו לעשות הוא עשה עניינים טכניים, לוגיסטיים (פרוטוקול 13.09.11 עמ' 214 שורות 8-1, עמ' 215 שורות 19-21) ולא השתתף בכל הנושא של דיון על פסילות (פרוטוקול 13.09.11 עמ' 231 שורות 22-24).

ואולם עיון בפרוטוקול ועדת הבחירות יוצר דווקא את הרושם ההפוך (פרוטוקול ועד הבחירות מיום 27.1.10 נספח "ד" לה.פ) ונראה כי גם בנושאים אלה בדומה לנושאים אחרים כפי שפורט לעיל היתה למר פסקל מעורבות אקטיבית.

כלומר ראש הארגון האחראי בפועל על ארגון הבחירות היו מר פסקל ומזכירתו האישית. הם היו אחראים על ניהול הבחירות וכל זאת כאשר מר פסקל עצמו מתמודד בבחירות ומהווה כאמור איש מובהק מטעמו של יו"ר ארגון המורים מר ארז.

אני סבור כי כל האמור לעיל מעיד על התנהלות שיכולה לפחות למראית עין לעורר חשש כי מי שמועמד בעצמו בבחירות, המייצג צד מסוים ושלא נמנע גם מלהביע זאת בפומבי יש לו יכולת השפעה. יחד עם זאת יובהר למניעת כל ספק כי אין בדברי אלו כדי להצביע במישרין או בעקיפין, על כך שמצאתי פסול אישי במר פסקל, ההפך הוא הנכון. הגם שאני רואה טעם לפגם בהתנהלות ובנורמות האמורות, אני סבור שמדובר בהתנהלות והשתרשות של הליכי בחירות הנהוגים בארגון המורים ככל הנראה מזה כחמישים שנה שאין בהם כדי להעיד על מר פסקל שכל פעולותיו נעשו על פי התרשמותי, בתום לב על מנת לקדם ולסיים את תהליך הבחירות ככל האפשר בצורה הטובה והמהירה ביותר מטעמים ענייניים של טובת הארגון.

אופן הפעולה בענייני הליך הבחירות בארגון המורים שהושרש כנראה במשך שנים, הגיעה העת לשנותו.”

22. בית המשפט מצא אמנם כי יש ליתן לערכאת השיפוט הפנימית של ארגון המורים מקום נכבד, אולם הוא הבהיר כי הדבר מותנה בקיומו של הליך שיפוטי נטול פניות, על ידי גורמים אובייקטיביים בראשות שופט. גם דברים אלו לא יושמו. וכך קבע בית המשפט:

"ברי כי מקום בו קיימים בגופים זו מהותיים אלה טריבונלים מעין שיפוטניים (כמו בית דין חברים בענייננו) מוגדרים ומסודרים, שתבריהם, או לפחות העומד בראשם, הם אנשים נטרליים בעלי הכשרה מתאימה (כמו שופט בדימוס) שיכריעו בענייני כשרות הליכי הבחירות הפנימיות המתנהלות באותו הגוף, הרי שבהתאם להלכה, בית המשפט ימנע ככל האפשר מלהתערב בהליכי בחירה פנימיים גם במסגרת גופים זו מהותיים." (ההדגשה לא במקור).

23. בית המשפט סיכם את פסק דינו במספר הוראות אופרטיביות, ואולם כפי שיפורט בהמשך, בין הצדדים לתובענה דן ניטשת מחלוקת רבתי: האם מדובר בהמלצות בלבד או שמא בפסק דין מחייב – כטענת התובעים. למותר לציין כי הנתבעים לא ערערו על פסק הדין. אשר נחתם בזו הלשון:

לסיכום, לנוכח כל האמור לעיל אני סבור כי דין התובענה להידחות. יחד עם זאת אני סבור כי על ארגון המורים להגדיר באופן ברור ומפורש נהלים מסודרים, שיפורסמו באופן גלוי באתר האינטרנט ובמייל לכלל המורים, ושיכללו את הנושאים הבאים:

1. הפצת חומר הסברה בנוגע למועדי קיום הבחירות ושיטת הבחירות כמו גם פרסום המתמודדים בבחירות וחומרים מטעמם.
2. הגדרת מפקח על הבחירות, ועדת בחירות חיצונית, והגדרת האנשים שיפעלו לניהול הבחירות מטעם המפקח כך שלא יהיו אלה אנשי הנהלת ארגון המורים, עובדי ארגון המורים, ו/או מתמודדים בבחירות.
3. הגדרת מפתח חלוקת בתי הספר המתאחדים ורשימה מוגדרת ידועה מראש ומפורסמת.
4. קביעת נהלים להגדרת אופן ניהול הבחירות בקלפיות המוצבות בבתי הספר, ובכלל אלו מועדי בחירות מוגדרים, אופן שמירת המעטפות, מסירת והעברת המידע לוועדת הבחירות.
5. הגדרת נושא הפסילות והערעורים – עילות לפסילה, מועדי הגשה, דרך פרסום וניהול על ידי אנשים חיצוניים שאינם קשורים עם ארגון המורים.
6. קיומו של בית דין פנימי וערכאת ערעור פנימית שבראשם יעמוד שופט בדימוס ושחברי בתי הדין יהיו (לפחות רובם) כאלו שאינם נמנים על ארגון המורים.

והכל במטרה לייצר מנגנון ידוע מראש וידוע לכל וכן מנגנון המופעל ברובו על ידי גורמים החיצוניים לארגון המורים ואנשי ההנהלה, דבר שיוביל להתנהלות העומדת בכללי המנהל התקין ובערכי הדמוקרטיה, גם למראית עיין.

טענות התובעים דנן

24. התובעים דנן טוענים כי המתכונת הפסולה של הבחירות הקודמות חזרה על עצמה וכי הדברים אף הוקצנו.

25. טענות התובעים כוללות טענות עקרוניות באשר לאופן ניהול הבחירות, כאשר הדברים יודגמו על מקרים ועל אירועים קונקרטיים.

26. הטענות שלהלן יפנו בין היתר למסמכים הבאים:

• תקנון ארגון המורים – נספח א'. תקנון זה הוא המקור הנורמטיבי הגבוה ביותר בארגון.

• נוהל הבחירות – נספח ב'.

• נוהל בית הדין – נספח ג'.

27. הטענות המרכזיות:

א. הבחירות לתא הגמלאים.

ב. מועד ישיבת מועצת הארגון.

ג. התערבות בכירי הארגון ועובדיו בבחירות.

ד. התעלמות מהוראות השופטת – המפקחת על הבחירות.

ה. פגיעה בשוויון בין מועמדים שונים.

ו. שימוש במשאבי הארגון לצורך תעמולת בחירות.

ז. הסתרת מידע ממתמודדים וממצביעים.

- ח. היעדר לוח זמנים קובע לבחירות מראש.
- ט. עיוותי דין בפסקי הדין של בית הדין הפנימי והטיה לטובת הנהלת הארגון הנוכחית.
- י. הטבות ייחודיות לחברי המועצה – העולות כדי שוחד בחירות.

הבחירות לתא הגמלאים

28. בארגון המורים חברים כ 8500 גמלאים.
29. חלק מהגמלאים משויכים לבתי ספר ומצביעים בהם, וחלק משויכים לתא גמלאים ארצי.
30. "תא הגמלאים" הינו גוף ארצי מוגדר הזכאי לייצוג במוסדות הארגון בהתאם למספר היחסי של הגמלאים מבין כלל חברי הארגון.
31. הבחירות לתא הגמלאים הינן בחירות ארציות, בניגוד לבחירות בקרב המורים הפעילים שמתקיימות בבתי הספר ובסניפים.
32. כמקובל, כל גמלאי המעוניין להגיש מועמדות לתפקיד ציר מטעם תא הגמלאים – נדרש להגיש את מועמדותו מראש.
- 33. אלא שלא כמקובל ובניגוד לכל נורמה דמוקרטית – גם כל גמלאי שביקש לממש את זכותו להצביע נדרש להירשם מראש ולקבל אישור מהנהלת הארגון.**
34. חרף העובדה שמדובר באלפי גמלאים, אשר מטבע הדברים הינם צעירים ברוחם אך לאו דווקא בגופם, נקבעו הבחירות למוקד אחד בלבד – ברמת גן – למשך כשעה וחצי בלבד.
35. כך ציפו הנתבעים כי הגמלאים מכל רחבי הארץ, יטריחו את עצמם לרמת גן בשעת בוקר מוקדמת והכל רק בתנאי שנרשמו מראש.
36. ברי כי דרישה להרשמה מוקדמת של מי שמבקש להצביע, מנוגדת לכל הרגיל והמוכר לאזרחי מדינה דמוקרטית.

37. אדם מן השורה, איננו נובר בפרטי פרטים של מודעות ותקנונים בנושא בחירות אלא אם בכוונתו להתמודד או אם הוא בעל עניין. ברירת המחדל של כל חבר היא כי הוא יזומן להצביע באמצעות "הודעה לבוחר" ובהתאם לספר בוחרים.

38. במקרה דנן אין הודעה לבוחר, אין ספר בוחרים, אין מועד גלוי לקיום הבחירות ובאופן מקרי כמעט רק אותם אלו שהגישו מועמדות – נרשמו גם להצביע. ודוק: מתוך 8,500 גמלאים הצביעו כ 100 גמלאים בלבד.

39. התובעים סבורים כי מדובר בהוראה בלתי חוקתית בעליל הפוגעת בזכות לבחור ולהיבחר וכבר נאמר:

"הדמוקרטיה היא אחד מעמודי התווך של המדינה. כך נאמר מאז ומתמיד בפסיקה וכך גם נקבע לאחרונה בחוקי היסוד. ואין זו מליצה בלבד. זו מהות. הכנסת היא חלק מן המהות. היא אף מסמלת את המהות. אך המהות אינה מתחילה ואינה נגמרת בכנסת. דמוקרטיה אמיתית צריכה לחלחל מן הכנסת, היושבת כמו כתר על הראש, ולהתקיים גם בתאי הגוף, כמו גנים. יש לטפח אותה בכל מוסד וארגון הבנויים על עקרון הייצוג: בארגון עובדים כמו ברשות מקומית.

הדמוקרטיה בארגון העובדים היא פועל יוצא של עקרון הייצוג: כדי שהארגון יהיה נציג נאמן של החברים בו, צריך שהוא יקיים בחירות תקופתיות למוסדות הארגון, שכל החברים בארגון יהיו זכאים להשתתף בבחירות, וכן שהמוסדות ייתנו דין וחשבון בפני חברי הארגון. וכך אמר השופט הלוי: "ייצוג כלל עובדי המדינה על-ידי האיגוד ושליטת זכות הבחירה מחלק מן הציבור המיוצג הם דבר והיפוכו, שכן בציבור בני חורין אין ייצוג ללא זכות בחירה; אם לא תאמר כן, הרי 'ייצוג' יהפך לאפוטרופסות" (ע"א 535/67 אברמוב ואח' נ' זלוטניק ואח' (להלן – פרשת אברמוב [18]), בעמ' 392. ראו גם תב"ע שס/1-5 מטה הפעולה של ועדי העובדים במשרד האוצר – ההסתדרות הכללית ואח' [31]).

עד כדי כך נודעת חשיבות לטוהר הבחירות בארגון עובדים, שהמחוקק מצא לנכון להחיל את חוק הבחירות לגופים ציבוריים, גם על ארגוני עובדים. ראו סעיף 2(ב) לחוק זה". בג"ץ 7029/95 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' בית-הדין הארצי לעבודה ואח'

40. אף אם מדובר היה בהוראה חוקית – מן הדין היה להבהיר באופן מפורש ובהבלטה כי מי שמבקש להצביע נדרש להירשם. הודעה דרמטית מסוג זה איננה יכולה להיות מבולעת בין סעיפי תקנון. עליה להיות מוכרזת בריש גלי, תוך התראה כי מי שלא יירשם יאבד את זכותו לבחור.

41. המצב המתואר יוצר אפליה בין גמלאים שהצבעתם מותנית בהרשמה מראש ובין חברי ארגון אחרים הרשאים להשתתף בחגיגת הדמוקרטיה גם מבלי "לרכוש כרטיס כניסה" לחגיגה.

42. עוד מופלים הגמלאים לרעה בכך ש (דווקא) עליהם להטריח את עצמם מכל קצווי הארץ לרמת גן, בשעה שחבריהם הצעירים – רשאים להצביע ליד הבית.

43. יוער כי במהלך הדיון בטריבונל הפנימי של ארגון המורים – נמסר כי כל גמלאי רשאי לעזוב את תא הגמלאים, ולהצביע בבית ספר, אלא שהנחיה זו מובלעת אף היא בתוך הפרסום בביטאון ארגון המורים, כאשר נקבע כי מי שמבקש להצטרף לבית הספר בו הוא לימד – צריך לפנות בבקשה מתאימה עד שבועיים לפני סגירת ספר הבוחרים. מועד סגירת ספר הבוחרים לא צויין. יוער כי במקרים רבים בתי הספר בהם עבדו גמלאים כבר אינם קיימים.

44. מכל מקום, לו פעלו הנתבעים בתום לב, היה עליהם לשגר לכל חבר "הודעה לבוחר" בה מצוין כי באפשרותו לבחור ברמת גן או בבית ספר סמוך לביתו. דבר זה, כמובן לא קרה.

45. במהלך הדיון בטריבונל הפנימי נטען לראשונה ע"י נציג הארגון כי נשלחו מכתבים בדבר נהלי ההצבעה לכלל גמלאי הארגון – 8,500 במספר. נציג הארגון סירב לפרט מתי נשלחו מכתבים אלו ובאיזה אופן. לטענת הגמלאים שתצהיריהם מצורפים – הם לא קיבלו מכתב שכזה מעולם. במכתב אף אין כל אזכור לאפשרות להצביע בבית ספר. רצ"ב העתק המכתב שנמסר לתובעים ביום 20.3.14 במהלך הדיון בטריבונל הפנימי- מסומן ד'.
רצ"ב הפרסום בביטאון הארגון – מסומן ה'.

46. ראוי לעמוד בקצרה על המשמעות החמורה של חיוב מצביעים להירשם מראש:

א. מנגנון הארגון נחשף לראשונה לזהות המצביעים שנרשמו.

ב. ראשי הארגון יכולים לוודא מראש כי בנמצא יש מספיק תומכים שלהם.

ג. כאשר עסקינן בקבוצה של כ 100 מצביעים – קל מאוד לזהות את המצביעים ולעמוד על טיבם, לשכנע אותם, להיטיב עימם ולהשפיע עליהם במקל או בגזר.

ד. מן הדין היה לנקוט בכל אמצעי על מנת לעודד הצבעה ולא לדכא הצבעה.

ה. רבים אינם מודעים לצורך להירשם מראש. רבים חוששים מלהירשם ולפעול בגלוי.

47. לתא הגמלאים הוקצו 73 מושבים בוועידת הארגון ו 2 מקומות במועצה. המודד לציר בוועידה הינו 72 חברי ארגון. בארגון חברים 8500 גמלאים ומכאן שמן הדין היה להקצות להם 118 מושבים בוועידה. ככל שרק מחצית מהגמלאים משויכים לתא הגמלאים, היה על הנתבעים להקצות להם 59 מושבים בלבד.
48. בעוד שחלק מן הגמלאים משויכים לבתי ספר וחלק לתא הגמלאים הרי שרק תא הגמלאים שולח נציגים למועצה.
49. המועצה היא הגוף הבוחר את יו"ר ההנהלה. במועצה 53 חברים. על מנת שיו"ר ההנהלה הנוכחי יוכל להיבחר לכהונה נוספת עליו לזכות ב 66% מחברי המועצה דהיינו ב 35 מתוך 53 קולות. בנסיבות אלו 2 הקולות של תא הגמלאים הינם בעלי כושר השפעה משמעותי על זהות יו"ר הנהלת הארגון הבא.
50. כך הוקם למעשה תא שדבר קיומו שמור ליודעי ח"ן, אשר האפשרות לבחור ולהיבחר אליו מוגבלת ורק מי ששולט ברזי הבחירות יכול לרכוש לעצמו 2 קולות מכריעים במועצה.
51. בתקנון הארגון (נספח א'), בסעיף 11.1 מצוין כי זכותו של כל חבר לבחור ולהבחר ללא כל תנאי או הרשמה מוקדמת.
52. בפס"ד ארגון המורים צויין כי יש להחיל על הבחירות בארגון נורמות הדומות לאלו הנהוגות בבחירות לגופים אחרים כדוגמת הרשויות המקומיות. בכל הרשויות בישראל לרבות הרשויות המקומיות והכנסת אין דרישה להרשמה מוקדמת כתנאי להצבעה.
53. נוהל הבחירות (נספח ב') קובע בסעיף 1.1. כי הוא כפוף לתקנון וכי התקנון גובר עליו. סעיף 5.1. לנוהל מצייין כי כל חבר רשאי לבחור ולהבחר ללא כל תנאי. בתקנון אין כל אזכור לצורך בהרשמה המוקדמת. גם בסעיפים 5.1.3 ו 5.8 העוסקים ספציפית בבחירות לתא הגמלאים אין דרישה להרשמה מוקדמת.
54. במהלך הדיון בטריבונל הפנימי סירב נציג הארגון לפרט מתי התקבלה ההחלטה בדבר הצורך בהרשמה מוקדמת. מי קיבל את ההחלטה, היכן ההחלטה מעוגנת וכו'.
55. מועמדים אשר הגישו את מועמדותם לא קיבלו את רשימת הבוחרים. הגב' דליה בלומנפלד שתצהירה רצ"ב, מתארת כי חרף פניותיה הרבות היא לא קיבלה את רשימת הבוחרים. מר שאול אליאס, שתצהירו רצ"ב, אף הוא מועמד לתא הגמלאים קיבל רשימה חלקית בלבד. ודוק: המוציא והמביא בניהול הבחירות היה מר אברהם פסקל, אשר בית המשפט מתח ביקורת חריפה על מעורבותו בבחירות. מר פסקל התמודד בעצמו על מקום בתא הגמלאים. בנסיבות אלה נראה

כי אין מדובר ביד המקרה. הוא הדבר לגבי מר אורי הבא – אף הוא גמלאי שהתמודד בבחירות ולא קיבל את רשימת הבוחרים שנרשמו.

56. מר אליאס ביקש לקבל את פרוטוקול ועדת הבחירות, את תוצאות הבחירות, את העתקי טפסי ההצבעה, את רשימות בעלי זכות הבחירה ואת ההחלטות הנוגעות לספירת הקולות - אך בקשתו נדחתה.

57. מר הבא, מר אליאס והגב' בלומנפלד, מתארים כיצד הבחירות התנהלו ללא פרגוד המסתיר את הקלפי, ללא פרטיות, תוך התערבות בוטה של בכירים בארגון, רשימות מסומנות מראש, ללא חתימת ועדת הקלפי על גבי המעטפות ומעל הכל – ללא ספירה של הקולות על ידי ועדת הקלפי כנדרש.

58. ספירת הקולות נעשתה על ידי גורמים זרים ללא נוכחות חברי ועדת הקלפי ותוך מעורבות של מר אברהם פסקל אשר מחזיק במספר כובעים ובהם מנהל תחום הארגון והמנהל, משקיף בוועדת הבחירות, מועמד בתא הגמלאים ועוד. על מעורבותו של מר פסקל נמתחה כאמור ביקורת, אולם חרף זאת הוא מעורב אף בבחירות דן וביתר שאת.

59. מר אליאס מתאר בתצהירו כיצד מזכיר ועדת הבחירות ניסה למנוע ממנו להצביע בטענה כי שעת ההצבעה הסתיימה, אולם מיד לאחר מכן הודיע המזכיר על הארכת זמן ההצבעה. ראוי לציין כי כל עוד מועמד לא שלשל את מעטפתו לקלפי, הוא עדיין יכול לסכם עם מועמדים אחרים על הצבעה הדדית, אולם משעה שהוא כבר הצביע, אין לו עוד אפשרות לגמול למועמדים אחרים באמצעות הצבעה נגדית.

60. לדברי המצהירים, ניכר היה כי המועמדים אינם מכירים זה את זה אולם מצביעים כאיש אחד זה בעד זה.

61. באופן לא מקרי שני נציגי הגמלאים למועצה הינם מקורביו של היו"ר המכהן, עובדי הארגון, המקבלים ממנו שכר. ודוק: בהתאם להשוואה עם מערכת הבחירות לרשויות המקומיות – הרי שעובד רשות מקומית המבקש להתמודד בבחירות חייב לצאת לחופשה ללא תשלום. הדין איננו מאפשר לאדם לשמש בה בעת כעובד וכנבחר באותה רשות.

62. ערעורי המצהירים ועריהם לא נדונו כדבעי כפי שיפורט להלן.

מועד ישיבת מועצת הארגון

63. אחד העקרונות החשובים בבחירות דמוקרטיות וגלויות הוא קביעת כללים ברורים מבעוד מועד. עמד על כך בית המשפט בפס"ד ארגון המורים.

64. חלק ממערך הכללים הינו לוח זמנים המפורסם מראש.
65. בבחירות דנן צפויים להתקיים שני אירועים מרכזיים: האחד הינו ועידת הארגון והשני הינו ישיבת מועצת הארגון בה צפוי להיבחר יו"ר הארגון החדש/ה.
66. עובר לבחירות לא פורסם לוח זמנים מפורט הכולל את המועדים השונים. כך למשל לא נקבעו מועדים להכרעה בעררים ובערעורים כחלק משלבי הבחירות. כידוע, בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות נקבעים מועדים המחייבים אף את בתי המשפט לחרוץ דין תוך כדי מרוצת הזמן, באופן שיוותר למעוניינים די זמן להשיג על החלטות. הוא הדבר לגבי רשימת בוחרים המפורסמת אך ורק לאחר תום שלב הערעורים. רשימת מועמדים המפורסמת רק לאחר סיום העתירות לבג"ץ נגד ועדת הבחירות וכיוצא בזה.
67. במקרה דנן מועדים מסוימים לא נקבעו מראש.
68. לאחר סיום הבחירות בסניפים פורסם כי ועידת הארגון תתקיים באולם סמוך לשדה התעופה בן גוריון ביום ה 4.4.14.
69. בעבר ועידות הארגון נמשכו מספר ימים. הוועידה הקודמת קוצרה ליום אחד ואילו לוועידה הנוכחית הוקצו מספר שעות בלבד.
70. הוועידה הינה הפרלמנט של הארגון. היא המוסמכת לקבוע את תקנוני הארגון ואף את הנהלים הנוגעים לישיבת המועצה.
71. כל ציר רשאי להעלות הצעות לסדר במהלך הוועידה.
72. סעיף 30 לתקנון קובע כי המועצה תתכנס בתוך 21 יום מנעילת הוועידה.
73. והנה, במקרה דנן, נקבעה ישיבת המועצה לאותו יום בו נקבעה הוועידה. הוועידה מתקיימת באזור שדה התעופה ואילו המועצה אמורה להתכנס מיד לאחר מכן בלב תל אביב.
74. דיוני הוועידה עשויים להשפיע על התנהלות המועצה. כך הוגשו אף הצעות לסדר המבקשות לחולל שינויים מידיים במועצה. לא ניתן לחזות מראש באיזו שעה תנעל הוועידה, בייחוד על רקע קיצור משך הוועידה לפחות מיום אחד.
75. לשון התקנון הקובעת תלות בין מועד נעילת הוועידה ובין כינוס המועצה איננה מקרית. לא בכדי נקבע כי מועד כינוס המועצה הינו תוך פרק זמן מסוים מיום נעילת הוועידה.

76. התוצאה היא כי באותו יום, בחבלי ארץ שונים, מבוקש לקיים את הוועידה ואת המועצה, מתוך חיזיון "ברוח הקודש" כי לא תתקבלנה כל החלטות הנוגעות למועצה, שלא לומר מתוך רצון למנוע מצירי הוועידה את האפשרות להשיג על ההחלטות לפני יישומן או למנוע מחלק מחברי המועצה להגיע לישיבת המועצה.

77. מדובר במחטף פשוטו כמשמעו!

78. התובעת 1 פנתה בנושא אל ועדת הבחירות ואל העומדת בראשה. תחת להשיב לפנייה, הוזמנה התובעת לדיון בוועדת ערעורים – ועדה מדרג שני – בארגון המורים כאשר בהזמנה נקבע כי כל טענות התובעת יישמעו בדיון זה. רצ"ב פניית התובעת 1 וההזמנה לדיון מסומנות ו', ז', בהתאמה.

79. ואולם, כאשר התייצבה התובעת לדיון, סירב בית הדין לדון בנושא, בטענה כי הוגש ערר דומה על ידי הגב' ענת שניידר.

80. הדיון בערעור התובעת 1 נקבע ליום 30.3.14. הגב' שניידר, וב"כ התובעת בקשו לקיים אף את הדיון בנושא מועד הוועידה והמועצה, תוך הדגשה כי לוח הזמנים דוחק. בסופו של יום הנושא לא נדון, ואף פסק הדין שבנושאים שכן נדונו טרם התקבל עד הגשת תובענה זה.

81. בקשת הגב' שניידר כי הדיון יוקדם – נדחתה – רצ"ב העתק מסומן

82. נמצא כי נכון ליום הגשת תובענה זו – 31.3.14 – טרם החל כלל הדיון בנושא מועד הוועידה והמועצה. ברי כי מדובר בניסיון לסכל השגה על החלטות אלו בפני גורם חיצוני. ראוי לזכור כי בנסיבות המתאימות, אף שופטי בית המשפט העליון מתכנסים לדיון באישון לילה. תקנון הארגון קובע כי בית הדין ידון בהקדם האפשרי.

83. בנסיבות אלו, סבורים התובעים כי בית הדין מתמהמה במכוון על מנת להגיע אל ערב הוועידה ממש ולסכל כל אפשרות לפנות לערכאה חיצונית.

84. ראוי לציין כי באופן תמוה, העולה עד כדי חשש לשוחד בחירות, נקבע הדיון במועצה לבית מלון יוקרתי בתל אביב כולל לינה, זאת בשעה שהדעת נותנת כי לו חפצו המארגנים לאפשר לחברי המועצה להשתתף בדיון במועצה, מן הדין היה לקיים את כינוס המועצה במועד נפרד ולמצער באותו אולם ובאותו מקום בו מתכנסת הוועידה שהרי כל חברי המועצה הינם אף חברי וועידה.

85. עיון בתקנון מלמד כי היו"ר המכהן עשוי להפיק תועלת מסיכול השתתפותם של חברי המועצה בדיון, שכן סעיף 48 לתקנון שהינו סעיף פרסונאלי גרידא, נוקט בלשון מתחכמת: ברצותו הוא

קובע כי על היו"ר המבקש להיבחר לכהונה נוספת להשיג רוב של 66% מכל חברי הוועדה וברצותו הוא קובע כי דרוש לו רוב של 66% מהנוכחים.

86. ודוק: ככל שבסיבוב ההצבעה הראשון לא יזכה היו"ר המכהן ברוב של 66% ממשתתפי המועצה ייפתח סיבוב נוסף בו יהא על היו"ר לזכות ברוב של 66% מחברי המועצה. שעת נעילת הוועידה נקבעה לשעה 16:30. הדיון בהצעות מטעם מתנגדי היו"ר, המבקשים לשנות את שיטת הבחירות, נקבע לסוף היום - כך שנעילת הוועידה בשעה 16:30 תגרור דחיה של הדיון בנושאים החשובים לשוחרי שינוי השיטה - עד לוועידה הבאה. כך בדיוק יונצח השלטון. ומדוע לא ניתן יהיה להמשיך ולדון גם בנושאים אלה? מאחר ש"אין ברירה, חייבים למהר לישיבת המועצה", אשר נקבעה כאמור על ידי אותה הנהלה לשעה 18:00 בתל אביב.

87. ראוי להדגיש: אף כב' השופטת, המפקחת על הבחירות הביעה באוזני הגב' שניידר את מחאתה על הרצף הכפוי בין הוועידה ובין המועצה.

88. כבוד השופטת ציינה באוזני הגב' שניידר, כי היא עצמה (השופטת) נמצאת בעמדת מיעוט וכי היא סבורה שיש להביא את הדברים לדיון בערכאה חיצונית, והיא אף מקווה שכך ייעשה.

בית הדין

89. בארגון קיים טריבוטל פנימי קבוע: "בית דין חברים".

90. התקנון קובע כי בית דין החברים ידון כערכאה ראשונה בשלושה ובערכאה שניה בחמישה.

91. בענייני בחירות פועל בית דין לעררי בחירות, אשר דן הן בערכאה ראשונה והן בערכאה שניה בשלושה בלבד.

92. בהתאם לפסק דין ארגון המורים, ואף בהתאם ללשון התקנון, בראש בית הדין צריך לעמוד שופט בדימוס. בפועל הדיונים מתקיימים בשלושה ללא שופט.

93. בית הדין נוקט גישה מחמירה שלא לומר אינקוויזיטורית כלפי העוררים והמעוררים. בית הדין מיחס חשיבות מופרזת לשאלות משפטיות ולשאלות שיהוי תוך התעלמות מפערי הכוחות והפרשי הידע בין "שועלי הבחירות" מבית, אשר לדידם התקנון הוא בגדר "חליפה בהזמנה" התפורה בדיוק לפי מידותיהם, ובין מורים תמימים, אשר התקנון הינו לדידם בגד חדש אשר הם טרם התוודעו לסגולותיו.

94. ועדת הבחירות ובית הדין פועלים ללא נהלים ברורים כאוות נפשם. כך למשל, מכתב תלונה המנוסח בשפה פשוטה יכול לקבל תשובה ממזכיר הוועדה, זימון לערר, זימון לערעור או להיוותר ללא תשובה ללא כל יד מכוונת.

95. זאת ועוד: בית הדין איננו מקפיד לציין בסיום פסקי דינו, דבר וחצי דבר בנוגע לזכות ערעור. בחלק מן המקרים אף נמסרה לעורר הודעה כי "זהו פסק דין סופי שאינו ניתן לערעור" וזאת חרף הזכות המוקנית לערער. (ראו נספחים לתצהירו של מר אליאס).

96. בית הדין מזמן לדיוניו את מר אבי פסקל, חרף ריבוי הכובעים וחרף הביקורת שבית המשפט מתח על מעורבותו כמפורט לעיל. במקרים מסוימים מתמודדת בבחירות – מכהנת כשופטת בבית הדין ודנה בעניינים של חברים שהתמודדו. מולה. ממש כך.

שימוש במשאבי הארגון לצרכי תעמולת בחירות אסורה

97. כאמור, בית המשפט חייב את ארגון המורים לאמץ נורמות ציבוריות המקובלות ברשויות אחרות כדוגמת רשויות מקומיות:

"אני סבור כי בכל הנוגע להליך בחירות במסגרת ארגון המורים יהיה זה מתאים ונכון, ללמוד את אמות המידה ונורמות ההתנהגות וההתנהלות ממקרים של בחירות ברשויות המנהליות כרשות מקומית. אני סבור כי יש באמות המידה שנקבעו בחוק ובפסיקה לעניין בחירות ברשויות ציבוריות כדי ליצור גם את נורמת ההתנהלות בגופים הדו מהותיים בכל הנוגע לפעולות הציבוריות שלהן." (פסק דין ארגון המורים).

98. אחת הנורמות המקובלות בבחירות הינה שוויון בין המועמדים ואיסור מוחלט על שימוש במשאבי הגוף הציבורי לצרכי קידום מועמדותו של מועמד זה או אחר.

99. כך למשל קבע יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט רובינשטיין בתר"מ 21/19

נקודת המוצא לדיון בבקשה היא, כאמור, סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה הקובע, כי: "לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3). (4) ר(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה... או תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או מטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה..." איסור זה חל אף מחוץ לתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות (בשונה מאיסורים אחרים בחוק) והפרתו היא עבירה פלילית (לפי סעיפים 17 ו-17א לחוק דרכי תעמולה). תכליתו של איסור זה היא להבטיח בחירות שיוניות וחופשיות ולמנוע יתרון בלתי הוגן למועמד אשר בטרם הבחירות נמצא בעמדת

כוח ביחס למשאבי הציבור; כפי שהטעימה השופטת פרוקצ'יה: "האיסור לעשות שימוש כנכסי הציבור לצורך תעמולת בהירות הוא בעל משמעות מהותית ורבת חשיבות להגנה על כללי היסוד של חופש בחירות ושוויון הליך הבחירות, שלהם מימד חוקתי במשטר דמוקרטי. הוא מבטא את רעיון היסוד כי התמודדות בבחירות חופשיות צריכה לחתור, ככל האפשר, בין היתר, לשוויון האמצעיים ויכולת הנגישות לבחור, שיוכטחו לכל המתמודדים. מתן אפשרות למתמודד בבחירות לעשות שימוש כנכסי ציבור, אליהם יש לו נגישות מיוחדת מכוח התפקיד אותו הוא ממלא בפועל, פוגע פגיעה ממשית כערך השוויון בבחירות, בהפלותו לטובה את המתחרה, המכהן במשרה שלטונית עובר לבחירות. פן נוסף של האיסור נובע מהצורך למנוע שימוש בנכסי ציבור למטרת קידום עניינו האישי של מתמודד, שלא לשמו נועדו נכסים אלה שבידי הרשות מלכתחילה" (ראו תר"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול, מ"נז ראש העיר רחובות(8.11.09), פסקה 7).

100. דברים ברוח זה נקבעו אף בעשרות החלטות של ועדת הבחירות המרכזית. ואלם במקרה דנן, יו"ר הארגון הפך את מטה ארגון המורים לשופרו האישי. כך למשל פרסם הנתבע דברים בגנות מתחריו באתר האינטרנט הרשמי של הארגון – רצ"ב העתק מסומן ט'

101. בעניין זה הוגשה עתירה לועדת הבחירות אשר הורתה לנתבע זה לחדול משימוש באתר האינטרנט לצרכיו.

102. גם במהלך הדיון בערעור התובעת, בקשו השופטים ממר פסקל – נציג הארגון בדיון לפעול למניעת שימוש באתר האינטרנט לצורך קידומו של מר ארז, ואולם אף עתה, עמוד הבית באתר האינטרנט של ארגון המורים מוקדש כולו לתעמולת היו"ר.

103. כך למשל 80% מכותרות "מבזקי החדשות" מוקדשות לפעילותו של מר ארז, ובחזית האתר מככב מכתב מטעמו. רצ"ב תדפיס מאתר הארגון מסומן י'.

104. פגיעה קשה זו בשוויון והפיכת אתר הבית לבימה הפרטית של יו"ר הארגון מנוגדת לכל נורמה ציבורית. הכל גלוי לכל. אך אין פוצה פה ומצפץ.

התעלמות מפסק דין ארגון המורים

105. בראשית תובענה זו הובאו קביעות בית המשפט בעניין אופן ניהול הבחירות בארגון.

106. הנתבעים לא פעלו בהתאם והפרו ברגל גסה את כל הוראות בית המשפט כמפורט להלן.

א. מר אבי פסקל ממשיך לכהן בכל הכובעים שנאסר עליו להחזיק בהם במקביל.

ב. לא נקבעו כללים ברורים, לוחות זמנים, סדרי דין ברורים ונהלים שקופים.

ג. לא נמנעה מעורבות של בכירי הארגון ועובדיו בבחירות. בהקשר זה ראוי לציין כי מר פסקל נכח במספר סניפים בעת ההצבעה. הוגשה תלונה בנושא, וכב' השופטת פורת חיוותה את דעתה כי הדבר אסור, ואולם, ועדת הבחירות, אשר מונתה על ידי ההנהלה הנשלטת על ידי מר ארז, ביטלה את החלטת השופטת. כך הלכה למעשה הופרה גם ההוראה בדבר העמדת שופט כמפקח על הבחירות. מפקח אשר נאלץ לקבל את עמדת המפוקחים על ידו – הופך כסות וחותמת גומי.

ד. השופטת כתבה בעניין זה למתלונן כדלקמן:

"למר ויינברג שלום רב,

בתשובה למכתבך אלי הנני להבהיר: רוב חברי הוועדה קבעו, בניגוד לדעתי, שיש להתיר למר אבי פסקל ולמר אוהיון להיות נוכחים באסיפות הסניפיות, וכיוון שלפי נוהל הבחירות המאוחד רוב חברי הוועדה הוא הקובע, הותרה עקרונית השתתפותם, אולם מר פסקל החליט לאמץ את דעת המעוט שלי והודיעני כי לפיה יימנע מהשתתפות בישיבות הנ"ל ואכן פסקה נוכחותו בהן. בכבוד רב ובברכה, עדינה פורת.

ה. בעניין זה הביעה כב' השופטת את מורת רוחה על כך שהיא בדעת מיעוט בוועדת הבחירות. ממש כך.

ו. בניגוד לקביעת בית המשפט, לא מונה שופט בדימוס כראש בית הדין הפנימי.

ז. המידע מטעם ועדת הבחירות לא פורסם באופן גלוי ושוויוני כנדרש.

ח. ועדת הבחירות איננה גוף חיצוני אלא נותרה כגוף פנימי ותלוי.

מיצוי הליכים

107. התובעת 1 פנתה אל ועדת הבחירות ואל העומדת בראשה במכתב.

108. תחת להשיב למכתב, וכפועל יוצא מהיעדר נהלים ברורים, התקבלה החלטה לפיה כל טענות התובעת 1 יידונו בדיון הערעור אליה היא זומנה.
109. חרף זאת במהלך הדיון החליט בית הדין שלא לדון אלא במקצת טענות התובעת 1 כאשר לא נקבע מועד לדיון ביתר הטענות, וכאשר כל נימוקי התובעת באשר לצורך בדיון דחוף, על מנת לדחות את הוועידה ואת המועצה, נדחו בהינף יד.
110. יוער כי בניגוד לכל נורמה משפטית, בית הדין נועד ביחידות עם ב"כ ועדת הבחירות.
111. גם בנושאים בהם התקיים דיון לא נמסרה החלטה.
112. באחד המקרים, מר שאול אליאס שתצהירו רצ"ב, הגיש ערר. הערר נידון שלא בפניו לאחר שהודיע כי הוא חולה ואינו יכול להגיע לדיון. עיון בפסק הדין מגלה כי השופטת שדנה בענייניו הייתה הגב' חנה ספיר אשר רק זמן קצר קודם לכן התמודדה בעצמה מול מר אליאס. אותה שופטת גם קיבלה החלטה המסרבת לדון שנית בטענותיו של מר אליאס וציינה בהחלטתה כי לא ניתן לערער על פסק הדין- העתק הפניה וההחלטה מצורפים לתצהירו של מר אליאס.
113. יוער כי אחד התנאים לשמירת מעמד הבכורה לטריבונול הפנימי הינו קיום הליך הוגן ושמירה על אובייקטיביות אשר אמורה לבוא לידי ביטוי בהעמדת שופט בראש ההרכב. משלא נשמרו אמות מידה אלו, ולאור העובדה כי בית הדין נמנע מלדון בסוגיות דחופות ולהכריע בסוגיות אחרות, לא נותר אלא לעתור לבית משפט נכבד זה.
114. אשר על כן יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע דיון דחוף בתובענה ולהורות כמפורט להלן.

הסעד המבוקש

115. בית המשפט יתבקש ליתן את הסעדים שלהלן, והכל ביחד ו/או לחלופין:
- א. להצהיר כי הנתבעים לא מילאו אחר הוראות בית המשפט בפסק דין ארגון המורים.
- ב. להורות על ביטול הבחירות לאור הפגמים שנפלו בניהולן ולקיים בחירות חדשות לאחר יישום הוראות בית המשפט כפי שנקבעו בפס"ד ארגון המורים.

ג. להצהיר כי הבחירות לתא הגמלאים בטלות, בייחוד לאור הדרישה להרשמה מוקדמת של מצביעים. כפועל יוצא יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קיום בחירות חדשות לתא הגמלאים.

ד. להורות על דחיית ועידת הארגון עד לאחר קיום הבחירות החדשות, בין אם בארגון בכלל ובין אם בתא הגמלאים בלבד.

ה. להצהיר כי קיום ישיבת מועצת הארגון בסמיכות רבה לוועידת הארגון הינו פסול מעיקרו, וכפועל יוצא להורות על קיום ישיבת המועצה במועד אחר.

ו. להצהיר כי בית הדין הפנימי פעל שלא כדין בהיעדר שופט בראשו.

ז. להצהיר כי מעורבותם של עובדים בשכר בניהול הבחירות פגעה באופן יסודי בשוויון.

ח. ליתן כל סעד אחר כפי שבית המשפט הנכבד ימצא לצודק ולנכון בנסיבות העניין.

ט. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים, יחד ולחוד, בהוצאות תובענה זו ובשכ"ט עו"ד.

116. עתירה זו מוגשת באופן בהול, לאור לוח הזמנים הקצר. בנסיבות אלו יתבקש בית המשפט לאפשר לתובעים להשלים את טיעוניהם המשפטיים ולהגיש תצהירים נוספים לגיבוי הפן העובדתי במידת הצורך.

אשר על כן יתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את הנתבעים לדין, תוך קביעת מועד בהול לדין ולהורות כמבוקש.

אבינועם מגן, עו"ד

ב"כ התובעים

ה"פ / _____

התובעים
(המבקשים):

1. תנועת אומ"ץ
אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי ע.ר. 410967
2. הגב' דליה בלומנפלד
3. הגב' ענת שניידר
4. מר אורי הבא
5. מר מאיר פריש
6. מר שאול אליאס

כולם באמצעות ב"כ עו"ד אבינועם מגן
מבית "כותר פיס" כרמל 6 שוהם
מען לדואר: ת.ד. 1011 קרית שדה התעופה
טל' 03-7443030 פקס' 03-7442777

נגד

הנתבעים
(המשיבים):

1. ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים
ובמכללות (אגודה עותומנית)
2. רן ארז - יו"ר הנהלת ארגון המורים
3. ועדת הבחירות של ארגון המורים
4. בית הדין של ארגון המורים
5. בית הדין של ארגון המורים לערעורי בחירות
6. המפקחת על הבחירות כב' השופטת בדימוס עדינה פורת
מדרך מנחם בגין 23 בית לוינשטיין תל אביב
טלפון: 03-7106730 פקס: 03-5667704

בקשה בהולה לדין דחוף ולחילופין לצו מניעה זמני

1. עניינה של תובענה זו הינו בבחירות לארגון המורים העל יסודי.
2. הבחירות נמצאות לקראת השלבים הסופיים, כאשר ברקע מסתמן מחטף לקיום ישיבה חפוזה של מועצת הארגון ביום ה-3.4.14 באופן המסכל את האפשרות לקיום בחירות כדין תוך השתתפות כלל חברי המועצה, והכל בניגוד לתקנון וכמפורט בהמרצת הפתיחה.

3. כמתואר בהמרצת הפתיחה, הבחירות התנהלו עד כה תוך הפרה בוטה של כללי השוויון, ההגינות ושל ערכי הדמוקרטיה, ואף תוך התעלמות מפסק דין מפורש המורה לנתבעים לאמץ נורמות ציבוריות כמקובל בכל מערכת בחירות.
4. הפגמים המתוארים בהמרצה הינם כה חמורים כך שאף אם רק מקצתם נכונה, די בכך כדי להורות על בטלות הבחירות אם לא למעלה מזה.
5. המשך הבחירות נקבע למועד קרוב ביותר, בעוד מספר ימים, לעמדת המבקשים, יש להידרש לתובענה טרם ייווצר "מעשה עשוי".
6. לחילופין יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו מניעה זמני המורה למשיבים להימנע מכל פעולה, או כינוס שהוא המהווים המשך למערכת הבחירות דן עד לבירור תובענה זו.
7. מבחינת מאזן הנוחות, על כפות המאזניים ניצב חשש ממשי לעיוות בחירות המהוות את נשמת אפו של משטר דמוקרטי. פגמים חמורים העולים כדי מעשי שחיתות ומרמה תוך ריקון החלטות בית משפט מכל תוכן והכל במגמה לשמר את השלטון. מנגד נמצא רצונם של חלק מן המשיבים לערוך "מחטף" ולכבוש את השלטון בחיפזון כגנבים במחתרת.
8. ברי כי בחירות הנעשות בדרך נפסדת מעין זו, פוגעות הן בציבור הבוחרים, הן באמון הציבור, הן בגוף בו מתקיימות הבחירות ואף במי שייבחר, אשר תרחף על ראשו עננה כבדה של חוסר לגיטימציה.
9. דברים אלו מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בארגון עובדים מונופוליסטי, שאמור להתייצב למאבקים על זכויות חבריו, מול משרדי הממשלה, כשהוא מתייצב לדיון כשעננה על ראשו ואין מאחוריו ציבור מורים כי אם קומץ עסקנים.
10. נדמה כי די בצורך ההכרחי כי בחירות תתקיימנה באופן המביא את רצון הבוחר לידי ביטוי, כדי להביא לדחייה קצרה אשר תמנע קלון גדול.
11. בנסיבות אלו יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון דחוף בהמרצת הפתיחה ולחילופין ליתן צו מניעה נגד המשך קיום שלבי הבחירות הנותרים לרבות כינוס הוועידה ושיבת מועצת הארגון.

12. לאור בהילות הנושא, הנובעת בעיקר מעיכוב מכוון של הטריבונל הפנימי של ארגון המורים, לא ניתן היה להשלים את כלל הטיעון המשפטי והעובדתי, אולם עיקרי הדברים מפורטים בהמרצת הפתיחה המצורפת והמהווה חלק בלתי נפרד מבקשה זו.

13. אשר על כן יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן סעד כמבוקש.

14. רצ"ב תצהירו של מר אליאס – התובע 6.

אבינועם מגן, עו"ד
ב"כ המבקשים